A photograph showing two individuals, a man and a woman, seated at a large, complex control console in a flight simulator. They are wearing headsets and looking at various screens and instruments on the console. The room has a wooden floor and a plain wall in the background.

Nya LAK Simulatorn utbildar flygtrafikledare

Försvarmaktens Halmstadsskolor är samlingsnamnet för sex olika skolor. En av dem är Flygtrafiktjänstskolan, som utbildar personal för de militära delarna av flygtrafikledningen.

Ett viktigt utbildningshjälpmedel är simulatorn, där eleverna kan övas i realistiska situationer.

Av ULF SJÖDAHL

Flygtrafiktjänstskolan, FFL, är den minsta skolan inom Försvarmaktens Halmstadsskolor (FM HS). Men den är också unik genom sin koppling till såväl Försvarmakten som Luftfartsverket. Skolan utbildar i första hand personal för de militära delarna inom flygtrafiktjänsten. Här är det Luftfartsverket som i fred har huvudansvaret. Det är först vid beredskapshöjning som försvaret tar över ansvaret.

Detta system säkerställs genom att en viss del av flygledarna också är reservofficerare i flygvapnet. Dessa får sin utbildning på FFL. All kompetenshöjande utbildning för trafikavveckling inom flygbassystemet genomförs på FFL, som också är sammanhållande för utbildningar i övrigt inom flygtrafiktjänstens krigsorganisation.

Kopplingarna mot såväl FM som LFV återspeglas också inom organisationen där det finns sex försvarmaktsanställda, tre yrkesofficerare på utbildningssidan och två inom verksamhetsledningen samt en civilanställd. Luftfartsverket är anställningsmyndighet för elva flygledare och flygledarassistenter.

Varje år utbildas cirka 100 elever vid skolan, fördelat på olika kurser. Antalet elevdagar är omkring 3 300 årligen.

Skolan låg tidigare i Ljungbyhed men flyttade till Halmstad i december 1998. Sedan dess har det varit en förändrings tid för FFL, men nu är man på nytt rustad att möta framtiden. En ny flygtrafiktjänst- och ledningsträningssimulator håller på att tas i bruk. De första eleverna började sin utbildning i början av september.

dar

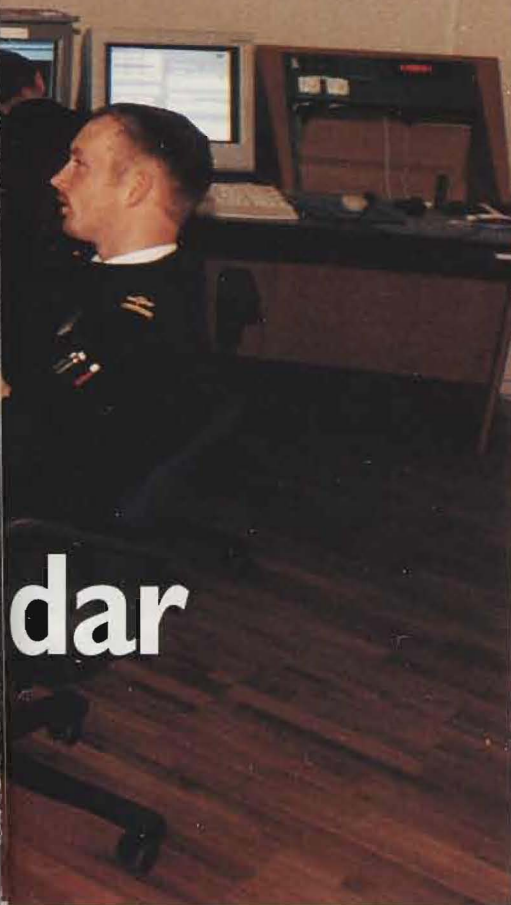

Foto: Per Josse/Försvarets bildbyrå

LAKS – en simulator

I och med flyttningen av FFL till Halmstad integreras FFL:s simulator kallad FLAKS, som togs i bruk i Ljungbyhed på hösten 1994, med Bas- och Underhållsskolans ledningsträningssystem. Anläggningen uppgraderas och byggs ut för att fylla båda skolornas behov av realtidsstöd vid simulering och utbildning. Det nya namnet på simulatorsystemet anpassades för Halmstad till LAKS (Ledningsträning, flygtrafiktjänst och kommunikationssimulator).

Simulatorsystemet rymmer en avsevärd potential för olika typer av ledningsträning med krav på flexibla sambandslösningar, stöd för hantering av flyg- och markförband i realtid, karthandling, stöd för logistik, grafisk omvärldspresentation m m.

Simulatorsystemet LAKS används vid utbildningen av militära flygtrafiktjänstledare hos Flygtrafiktjänstledarskolan (FFL) i Halmstad. FFL är en av sex skolor som tillhör Försvarets Halmstadskolor. På bilderna ovan Emmali Edén tillsammans med instruktören Bertil Eriksson.

När övningarna på flygbaserna blir allt färre kan flygledare och annan ledningspersonal här få den träning och uppdatering som behövs för att behålla behörighet och kompetens på sin flygbas genom att en kopia av denna byggs upp i LAKS.

Man kan också i framtiden tänka sig att från LAKS simulera mot skarpa anläggningar, t ex uppdatera personalen innan riktigt flyg anländer i samband med övning på flygbas. Inför ett internationellt uppdrag kan personalen möta den kommande miljön redan i simulatorsystemet i Halmstad.

Genom den öppna arkitektur som skapas i Mandatorns nya simulatorplattform CATS 4.0 och som LAKS bygger på, kan nya system integreras i den simulerade miljön. Exempel på sådana är SIGMA RDP och AMP, ett radarrepresentations- och meddelandehanteringssystem som är på väg ut på flottiljer och krigsbaser, luftläggesystemet LuLi och framtida informationssystem.

Utbildning och utveckling

Förändringar till följd av politiska beslut är något som alla påverkas av inom försvaret. För FFL:s del innebär det att man deltar i förändringsarbetet med

flygtrafiktjänstens krigsorganisation som stöd åt Höghögskolan. En reviderad kravbild håller på att växa fram som skall omsättas i utbildningsvärlden. Samtidigt pågår en utbildningsöversyn inom Luftfartsverket och dessa förändringar tillsammans kräver arbetsinsatser men lägger också grunden för framtiden och skapar nya möjligheter och perspektiv.

Kombinationen flygledare/reservofficer kommer även i framtiden vara grunden för krigsorganisationen och med ett färre antal reservofficerare kommer kraven att öka vad gäller förmågan att leda och utveckla verksamhetsområdet.

Nya system, ny taktik, internationell verksamhet och snabbare stridsförlopp gör att reservofficerarna inom flygtrafiktjänsten kommer att behöva en ökad och mer mångsidig utbildning och tjänstgöring än hittills för att bibehålla kompetensen.

Genom satsningarna som nu gjorts vid etableringen i Halmstad och den samlade kompetens som finns inom FM HS har grunden för goda utbildningsinsatser nu lagts. ■

Artikelförfattaren är chef för Flygtrafiktjänststaben vid FFL.